

Horní Lideč



Česko-slovenský betlehem



Typické stavby pohraničia



Stará stodola predstavujúca typický ráz Valaška

Život obyvateľov

Valašská obec Horní Lideč leží na rozhraní Javorníkov, Bielych Karpát a Vizovickéj vrchoviny. Územie bolo podľa archeologických nálezov osídlené už v dobe bronzovej. Prvá písomná zmienka o obci sa objavuje v zakladajúcej listine cisterciáckeho kláštora vo Vizoviciach v roku 1261. V dávnych dobách ležala obec na dôležitej križovatke obchodných a vojenských ciest. Prechádzala ňou jedna vetva povestnej Jantárovej cesty, vedúca od Jadranského moru k Baltskej oblasti. Pôvod mena súvisí pravdepodobne s polohou na najvyššom bode tejto cesty. V Hornom Lidči sa ku nim pripojovala vetva z Horného Považia vedúca Lyským priesmykom. Ľud tu, na rozvodí medzi Vlárrou a Bečvou, bol teda „horní lid“. Obyvatelia obce Horní Lideč sa zaoberali najmä poľnohospodárstvom a pastierstvom. Základy priemyslu sa objavujú až v polovici 19. storočia. Bol postavený mlyn a parná píla. V rokoch 1862 - 1882 mala v obci svoju filiálku továreň na nábytok z ohýbaného dreva, ktorá zamestnávala stopäťdesiat osôb. Zdrojom obživy obyvateľov boli tiež drobné živnosti, výroba vreckových nožov, tzv. „křiváků“, dreveného uhlia, šindľov, spracovanie ľanu a plátna. Časť ľudí sa živila tiež furmanstvom alebo odchádzala na sezónne práce do úrodnejších oblastí. Význam Horného Lidča vzrástol po vybudovaní železničnej trate Vsetín-Bylnice v rokoch 1923 až 1928. Najmä však po zahájení prevádzky na trati Vsetín - Púchov v roku 1937. Lidčania už v tejto dobe dochádzali za prácou do novovybudovaných zbrojoviek vo Vsetíne a Bohuslaviciach.

Pamiatky vo obci

K pamiatkam ľudovej architektúry patrí drevená sýpka s pavlačou z polovice 19. storočia, drevené domčeky, kováčska dielňa, tiež repliky drevenej zvonice z roku 1711 a zrubené studne (originály boli presťahované do Valašského múzea v prírode v Rožnově pod Radhoštěm). Z náboženských objektov sa zachovala socha Matky milosrdenstva z roku 1874, dva kamenné kríže z roku 1920 a kaplnka so zvoncou z roku 1929. K najnovším pamiatkam posledných rokov patrí filiálny kostol svätého Václava, ktorý bol vysvätený v roku 1994. V blízkosti kostola sa nachádza vyhľadávaný turistický cieľ, a to česko-slovenský mechanický betlehem. Betlehem sa počtom návštevnosti môže radiť k niektorým národným kultúrnym pamiatkam. Ročne jeho expozíciu navštívi dvanásť až pätnásťtisíc ľudí. K najvýznamnejším prírodným pamiatkam patrí päťsto rokov starý dub. Významnou osobnosťou obce je Jan Evangelista Trávníček, učiteľ, spisovateľ, vlastivedný pracovník a prvý kronikár obce. V Hornom Lidči pôsobil od roku 1925. Nemožno zabudnúť ani na osobnosť mons. Jana Machače, rímskokatolíckeho kňaza, ktorý sa narodil v obci Horní Lideč v roku 1915.

Horní Lideč dnes

V deväťdesiatych rokoch minulého storočia bol v obci postavený dom s opatrovateľskou službou a

kostol svätého Václava. Významnou prestavbou prešlo zdravotné stredisko, ktoré poskytuje i služby lekárne. Na prelome storočia sa začal budovať nový stavebný obvod, v ktorom vyrástlo okolo tridsať nových domov. Došlo ku generálnej rekonštrukcii základnej školy. Od roku 2002 má Horní Lideč svoj cintorín. O rok neskôr obec zahájila výstavbu športového areálu. V dnešnej dobe tento moderný komplex využívajú obyvatelia Horného Lidča, žiaci základnej školy, športové kluby, dobré podmienky tu nachádzajú atletiči, futbalisti i hasiči. Areál poskytuje zázemie pre relaxáciu a kultúrne akcie. Rekonštrukciou prešla tiež knižnica a obec má i svoje informačné centrum. Obec Horní Lideč sa v roku 2001 stala „vesničkou roku Zlínskeho kraja“. Knižnica v tomto roku získala ocenenie „najlepší vesnícky knižnový“.

Česko-slovenský mechanický betlehem Horní Lideč

Betlehem v Hornom Lidči je priestor, ktorý poskytuje možnosť hlbokého a výnimočného zážitku. Súčasťou expozície betlehemu je okrem vyrezávaných drevených postavičiek a architektúr pútavý filmový snímok doprevádzaný hovoreným slovom. Betlehemske príbehy je v ňom prepojený s významnými historickými miestami v česko-slovenskom pohraničí. Filmový pútnik doprevádza diváka uplynulými storočiami, približuje im zaujímavé historické momenty, zvyky, pôvodné staré remeslá, ukazuje život ľudí v našom kraji. Podmanivá hudba, svetelná kompozícia, hovorené slovo – to všetko dotvára mimoriadnu atmosféru. Táto projekcia trvá 30 minút. Vedľa pôsobivého stvárnenia biblického príbehu je možné v betleheme vidieť drevorezby turistických miest Zlínskeho a Trenčianskeho kraja, napríklad pútnické miesto Svätý Hostýn, Velehrad, Skalku pri Trenčíne, Brumovský a Trenčiansky hrad, zámok v Buchloviciach i Bojniciach. Časť betlehemu je vyhradená dreveným stavbám z Horného Lidča. Veľkým lákadlom sú pohyblivé postavičky, prostredníctvom ktorých ožívajú staré remeslá a zvyky. Betlehemska scéna je umiestnená na ploche 170 m², z toho samotný betlehem má plochu 50m². V betleheme je osadených asi 230 figúr, z toho 75 pohyblivých a viac než 100 vyrezávaných stavieb. Betlehem je otvorený celoročne a to každý deň okrem pondelka od desiatej do dvanástej hodiny a od trinástej do šestnástej hodiny. Filmový snímok sa premieta v uvedené dni o štrnásť hodine. Po dohode je možné uskutočniť individuálnu prehliadku spoločne s premietaním. Pre početnejšie skupiny doporučujeme rezerváciu vopred na telefónnom čísle +420 737 701 047 alebo na emailovej adrese betlem@hornilidec.cz. Betlehem bol realizovaný v spolupráci s partnerskou obcou Dohňany na Slovensku. Projekt „Česko-slovenský pohyblivý betlehem“ bol spolufinancovaný z prostriedkov Európskej únie v rámci Operačného programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Česká republika 2007 – 2013.



Kostol svätého Václava



Valašská zvonice



Socha Matky milosrdenstva

